

LECȚIA 5. Evoluția omului

- Deși evoluția este ușor de observat în natură și de admis la modul general, iar dovezile evoluției sunt evidente, au existat întotdeauna rezerve referitoare la admiterea evoluției omului și înrudirea acestuia cu restul Regnului Animalia;
- În afara **dovezilor biologice**, există și **dovezi comportamentale** (asemănarea mimicii în exprimarea emoțiilor la om și la maimuțele antropoide);
- Omul este încadrat în Regnul **Animalia**, Încregătura **Chordata**, Subîncregătura **Vertebrata**, Supraclasa **Tetrapoda**, Clasa **Mamalia**, Ordinul **Primata**, Familia **Hominidae**, Genul **Homo**, Specia **Homo Sapiens** – singurul reprezentant actual al familiei și speciei;
- Omul și maimuțele antropoide actuale au evoluat dintr-un grup de primate străvechi, din care s-au desprins mai multe linii evolutive.

Repere în evoluția omului:

- Strămoșii omului și ai maimuțelor antropoide au trăit acum circa 24 milioane de ani;
- Acum circa 15 milioane de ani s-au desprins trei linii evolutive care au dus la maimuțele antropoide actuale, unele antropoide uriașe (**Gigantopithecus**) respectiv la strămoșii liniei umane;
- Primele fosile care pot fi încadrate în linia evolutivă a omului, datează de aproximativ 6 – 6,55 milioane de ani;
- **Arhipithecus** (5,8 – 4,4 milioane de ani), cele mai vechi fosile, descoperite în Etiopia, prezintă adaptări ale scheletului care combină capacitatea de cățărare cu mersul biped, cutia craniană avea capacitate mică (300 – 350cm³), 120cm înălțime, 50kg, dimensiuni asemănătoare cu cele ale cimpanzeilor;
- **Australopithecus** (3 milioane ani), fosile descoperite în estul Africii, se considera că au mersul biped, semiarboricoli, capacitate craniană mică (400 – 500cm³), foloseau unelte de piatră;
- **Homo Habilis** (2 – 1,6 milioane de ani): aveau înălțime mică (100cm), capacitate craniană de 500cm³, foloseau unelte de piatră;
- **Homo Erectus** (1,8 – 0,1 milioane de ani): aveau înălțime de 1,3 – 1,7m, capacitate craniană de 1250cm³, folosea unelte din piatră și focul;
- **Homo Neanderthalensis** (aproximativ 150 – 20 mii ani): aveau înălțime de 1,5 - 1,7m, capacitate craniană de 1250 – 1750cm³, folosea unelte și arme, își îngrijea răniții și îngropa morții – este o linie evolutivă colaterală, nefiind strămoș al omului actual;
- **Homo Sapiens** (aprox. 120 mii ani), contemporan cu Homo Erectus și Homo Neanderthalensis, înălțime de 1,2 – 1,9m, capacitate craniană de 1000 – 2000cm³, posedă limbaj articulat, produce și folosește o gamă variată de unelte și arme, se manifestă artistic și prezintă simțul sacrului.